

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XXVII. De Ecclesiarum structuris & reparationibus: & de Ædituis, sive
Matriculariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

conductorem Episcopalem molendini Divi Clodoaldi. Alias enim deciperentur conductores auctoritate Juris: quod fieri iniquum est, l. 1. Cod. de his qui veniam etatis impetr. Traditque Rebuffus de alienatione rerum Ecclesie, num. 62. veteres colonos, ubi Ecclesia nihil damni sustinet, novis esse preferendos: idque firmat Senatusconsulto Parisiensi anni 1528. die 26. Martii.

CAPUT XXVII.

De Ecclesiarum structuris & reparationibus: & de Aedituis sive Matriculariis.

I. RIMIS Ecclesia seculis ea viguit consuetudo, ut ex illius redditibus quarta pars Episcopo cederet, ipsius personæ & familiæ, atque hospitalitatis officiis impendenda: altera pars inter Clericos ad victum distribueretur: pars alia in pauperes & viduas erogaretur: altera demum portio fabricis & decori Ecclesiarum destinaretur, can. *Concesso*, can. *Quatuor*, can. *De redditibus*, can. *Cognovimus*, & can. *Mos est*, 12. quest. 2. Nunc verò pro locorum diversitate variæ consuetudines circa obligationes contribuendi ad fabricam Ecclesiæ invaluerunt.

II. Laurentius Bochellus Scholiastes magnæ Collationis Constitutionum Regum Franciæ, ad lib. 1. Collationis, tit. 5. §. 24. scribit usu esse receptum in Gallia, ut non solum Episcopi & Abbates propriis Ecclesiis, sed ipsi etiam Parochi & Rectores teneantur singuli contribuere ad propriarum Ecclesiarum fabricam & reparationem, si modò ipsi quoque redditus copiosos percipiant: & ad hoc multa profert Curiarum Regni Judicata. Id confirmant prisca Constitutione Caroli Magni, inserta in dicto lib. 1. Collationum, tit. 5. §. 9. desumpta ex ejusdem Capitularii libro 5. cap. 146. ubi statuitur, debere Beneficiarios qui decimas de frugibus aut animalibus percipiunt, aut qui censibus Ecclesiæ perfruuntur, contribuere suarum Ecclesiarum operi & instaurationi. His conforme est Jus Commune in cap. 1. de Eccles. ædificand. *Quicumque Ecclesiasticum Beneficium habent, omnino adjuvent ad tecta Ecclesia restauranda, vel ipsas Ecclesias emendandas.* Item cap. *De his, eod. tit. De his, qui Parochiales Ecclesias habent, duximus respondendum, quod ad reparationem & institutionem Ecclesiarum cogi debent quum opus fuerit, de bonis que sunt ipsius Ecclesie, si eis supersint, conferre, ut eorum exemplo ceteri invitentur.* Hic observa verba ista, *Si eis supersint;* quia si Parochi solam habeant congruam portionem, aut parum quid ultra eam

eam, nullatenus tenentur. Denique in Concilio Arelatenfi sub Leone Papa III. regnante Carolo Magno, statuitur can. 25. ut Beneficium Ecclesiasticum habens, ad reſta ipſius Eccleſiæ reſtauranda, vel ad ipſas Eccleſiās ædificandas omnino adjuvet. Denique hoc idem fancivit Henricus III. Ediſto anni 1586.

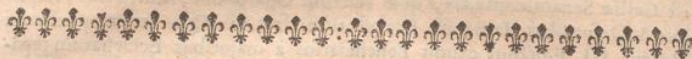
III. Nec verò ſoli Beneficiarii, ſed etiam ipſi Parochiani, quorum utilitati conſulitur, in partem horum contribuere tenentur, ut decernit Concilium Trident. ſeſſ. 21. de reformat. cap. 7. Idque innumeris iudicatum eſt Galliæ Senatusconſultis, quæ referunt Charondas, Mornacius, Expillius & Deſpeſſeus de Benef. Eccleſ. tit. 9. ſeſt. 12. Quin etiam præfatum Henrici III. Ediſtum eximit Beneficiarios à majoribus Eccleſiarum reparationibus & ſtructuris, niſi ipſorum culpâ & notabili negligentia ruinæ contigiſſent.

IV. Communior Gallicani Regni uſus multis Iudiciis confirmatus, quæ referunt Charondas lib. 1. Reſponſorum, cap. 57. Antonius Bleinianus lib. 1. Prax. Benef. tit. 1. ad fin. hic eſt, ut Eccleſiæ chorus, ubi ſunt Clericorum ſedilia, ab ipſis Clericis; navis autem à laicis debeat inſtaurari, niſi fortè alicubi diverſa vigeat conſuetudo vel ſtatutum. Et quia plures eſſe poſſunt, quorum interſit Eccleſiam vel ejus chorum reparari, docet ibi Bleinianus incipiendum eſſe à Curatis ſeu Rectoribus percipientibus fructus decimarum, ut pro rata reddituum contribuunt, niſi ſint Curati, aut Vicarii amovibiles, aut tenues eorum redditus congruam ſuſtentationem non excedant: his diſcuſſis, Prælatos quibus illæ ſubjiciuntur Eccleſiæ, eſſe ſecundo loco compellendos; qui enim ſentiunt emolumentum, onus pariter ſentire debent. Denique tertio loco Parochianos, aut oppidi communitatem, quoties largæ requiruntur expenſæ, ſive ad ædificandam, ſive ad reparandam Eccleſiæ ſtructuram: ad minores autem impenſas laici non ſunt adigendi. Multis locis, atque adeò in hac Narbonenſi provincia conſuetudo habetur, ut Eccleſiæ ædificandæ & inſtaurandæ tertiam partem contribuunt Eccleſiaſtici, reliquas duas Populus. Hic uſus aliquatenus accommodatur uſui, quo ſtructura vel reparatio chori ſpectat ad Clerum; navis autem, quæ ut plurimum duplo chorum excedit, ad Populum.

V. Structura quoque & inſtauratio domus habitationis Parochi ad Populum ſpectat, cujus intereſt, quique participat Sacramentis, ut plerisque ſtatutum fuit Senatusconſultis apud Expillium, Chenutium & Deſpeſſeum dicta ſeſt. 12.

VI. Ad Eccleſiarum fabricam & cultum pertinent Æditui, quos vulgus Matricularios vocat, quorum confraternitates & ſodalitia poteſtati ac directioni Ordinariorum ſubjiciuntur. Pecunia quippe quam Fideles pro Eccleſia contribuunt, ſacra eſt, & à profanis impenſis aliena. De hac mentio fit lib. 4. Regum, cap. 12. & 22. & lib. 2. Machabæorum, cap. 3.

& apud Sozomenum lib.8. Eccles. Histor. cap.12. Concilium Tridentinum sess.22. de reformat. cap.9. statuit hujus pecuniarum rationes coram Ordinario, aut eo quem Ordinarius commiserit, esse reddendas. Idemque sancitum Francisci Edictis Caroli IX. Blesis 3. Octobris an. 1571. & Henrici IV. 16. Martii an. 1609. & Ludovici XIII. Turonibus 4. Septembris an. 1619. quo etiam Edicto districtè vetatur Judicibus Regiis, ne se his rationibus immisceant. Tria Regia hæc Edicta inserta sunt integra ad finem Codicis Henrici.

CAPUT XXVIII.

Beneficiaria aliquot quæstiones elucidantur.

I. **I**N primis quæritur, quibus in impetrationibus necesse sit mentionem facere omnium Beneficiorum, quæ quis possidet? Respondeo faciendam esse coram Papa aut Legato, quoties aliquis intendit obtinere rescriptum ad aliquod Beneficium: alioqui rescripta, utpote obreptitia, erunt invalida, cap. *Si proponente*, de rescript. in 6. Quin etiam ab ipsis in Curia Romana permutantibus Beneficia mentio fieri debet aliorum omnium Beneficiorum quæ permutantes possident, juxta Rotæ decis. 15. de rescriptis, aliàs 622. in antiquis. Atque ita in Gallis pluries judicatum referunt Joannes Galli, Louetus & Bleinianus lib.3. prax. benef. cap.1. num.32. Hujusmodi porrò Beneficiorum expressiones non exiguntur apud Ordinarios, Clement.2. de offic. Ordinar. Ratio est, quia Ordinarius ex officio scire debet Diocesis suæ Beneficia, & à quibus possideantur. Idem censendum de Patrono. Atque in universum in aliis quibuscumque, excepto Papæ & Legato, non est necesse reliquorum Beneficiorum in impetrationibus meminisse. Quinimò neque apud Papam & Legatum, quoties ipsi non ex præcedenti supplicatione, sed motu proprio conferunt, cap. *Si motu*, de præbend. in 6. Hunc tamen expressionis debitæ defectum reparare potest apposita in rescripto clausula:

Alia quæcumque Beneficia pro expressis habentes.

II. Quæritur præterea, utrum pensiones Ecclesiasticæ Beneficium impositæ pro Beneficiis habeantur, ita ut harum quoque necessaria sit expressio? Respondeo, si pensio sit perpetua, id est ad vitam pensionarii, diversimodè sentiunt Doctores. Rebuffus sibi ipsi oppositus tract. de pacif. possess. num. 133. hanc ponit conclusionem: De pensione quæ finitur cum persona, non est ponenda mentio in Beneficii impetratione; secus si pensio transferatur de persona in personam, hoc est, si à Papa sic decernente